

ØKOLOGISAMARBEJDE

Tonny Rosing fra Slagelse sprang ud som økolog efter han fik tjekket sin bedrift. Foto: Slagelse Kommune

Samarbejde får det økologiske areal til at vokse

Innovationscenter For Økologisk Landbrug har gennem 10 år samarbejdet med 30 kommuner om at tilbyde gratis økotjek til landmænd, der går med tanken om at omlægge til økologi. Samarbejdet er frugtbart og tjener flere formål: Grøn omstilling, drikkevandsbeskyttelse og erhvervsudvikling. Centret er klar til nye tjek i 2022.

10.02.2022 - 11:15

tekst Thomas Kokholm Nielsen

Det økologisk dyrkede areal i Danmark er de seneste år vokset med omkring 10 procent om året. Over de seneste 10 år er der i gennemsnit blevet omlagt mellem 20.000 og 25.000 hektar til økologi om året. Nationalt er der et politisk mål om, at 25 procent af arealet i 2030 skal være økologisk. Det er også EU-kommissionens plan, der blev lanceret i 2021. I EU var det økologiske areal i 2020 8,5 procent, mens det i Danmark på samme tid var 11,7 procent.

Den største driver i den udvikling, er naturligvis efterspørgslen fra forbrugerne. Men noget af det, der også skubber på udviklingen, er det samarbejde, kommunerne har med Innovationscenter For Økologisk Landbrug om at tilbyde et gratis økotjek til landmænd, der går i tanker om at omlægge til økologi. Indtil videre har 30 kommuner haft det samarbejde.

Tonny springer ud som økolog

I 2021 indgik Slagelse Kommune et samarbejde med Innovationscenter For Økologisk Landbrug om at tilbyde alle med et areal over to hektar et økotjek.

En af de landmænd, som tjekket fik til at springe ud som økolog, er Tonny Rosing fra Slots Bjergby. Han ejer fem hektar landbrugsjord, som han dyrker hvede på. Tonny blev så inspireret af økologitjekket, at han kort tid efter besøget besluttede, at hans landbrug skal omlægges til økologi.

– Min kone og børn har i mange år sagt, at jeg skulle omlægge til økologi, men det mente jeg ikke, da jeg var bange for, det hele ville gro til i ukrudt. Hvis jeg ikke havde fået brevet fra Slagelse Kommune om økologitjekket, var jeg nok aldrig kommet i gang med omlægningen, siger Tonny Rosing.

60 landmænd i Slagelse Kommune har sagt ja til et økotjek.

Tonny Rosing gik hele vejen og venter nu på, at Landbrugsstyrelsen godkender, at han kan omlægge til økologisk drift. For ham har miljøet spillet en rolle.

– Jeg har i mange år været nysgerrig for at finde ud af, om det kunne være en god ide at omlægge til økologi, da det også vil være rart at gavne miljøet og ikke mindst grundvandet på en positiv måde. Med det gratis økologitjek fik jeg muligheden for at afprøve idéen om økologi. Økologitjekket gav mig inspiration og indblik i, hvilke muligheder jeg har for omlægning, siger Tonny Rosing.

Tonny Rosings landbrug er i kategorien en mindre bedrift eller hobbylandbrug, om man vil. Gennemsnitsstørrelsen på et fuldtidslandbrug ligger på 45 hektar.

Jens Peter Hermansen er projektleder i Innovationscenter For Økologisk Landbrug og har lavet økotjek hos Tonny Rosing og andre landmænd i Slagelse.

– Tonny besluttede sig hurtigt, men for de større bedrifter er det ofte en længere proces. Men det er ikke os, der kører processen videre, hvis landmanden vælger at omlægge. Det vil være landbrugsrådgiverne i den lokale landboforening, der står for det, forklarer Jens Peter Hermansen.

Nu i 32 kommuner

Økotjekkerne blev lavet i et samarbejde med Innovationscenter for Innovationscenter For Økologisk Landbrug, der har fået fondsmidler.

Økologikonsulenter som Jens Peter Hermansen tager på frivillige besøg på konventionelle gårde, som kommunerne har fået kontakt til. De ser på landbrugsbedrifterne gennem økologiske briller, og kommer med bud på, hvad det vil det kræve for den enkelte landmænd at lægge om til økologi.

– Vi søger midlerne til arbejdet i Fonden for økologisk landbrug fra år til år. Derfor er økotjekket omkostningsfrit for landmændene. I 2022 har vi midler til at lave yderligere. Vi har i løbet af de seneste godt 10 år arbejdet sammen med mere end 30 kommuner. I 2022 kan vi som forening tilbyde samarbejder med landets kommuner om at gennemføre cirka 200 omlægningstjek efter først til mølle-princippet. Vi har allerede en aftale med Norddjurs Kommune, hvor 30 landmænd allerede har meddelt, at de gerne vil have et tjek. Og i denne uge har centret lanceret en samarbejdsaftale med Halsnæs Kommune, fortæller Jens Peter Hermansen.

Det er dejligt for landmændene at opleve, at kommunerne ikke bare er en myndighed, der kontrollerer, men at de også søger at samarbejde og tilbyde støtte til udviklingen af erhvervet. Jens Peter Hermansen, projektleder i Innovationscenter For Økologisk Landbrug

En grøn profil

Kommuner ser ofte, at de kan understøtte flere dagsordner ved at indgå samarbejdsaftaler med Innovationscenter For Økologisk Landbrug. For eksempel kan øko-tjekkerne bruges i kommuner, der vil sikre drikkevandet, der befinder sig under dyrket jord. I de såkaldte Borningsnære Beskyttelsesområder (BNBO) kan kommunerne med loven i hånden i princippet inddrage dyrkningsretten for konventionelle landmænd.

– Men med økologiske omlægningstjek har de et godt værktøj til at gå frivillighedens vej, siger Jens Peter Hermansen.

Mange kommuner ser det også som en del af erhvervsudviklingen i området. Flere kommuner har strategier, der underbygger udviklingen af de lokale fødevareproducenter.

– Samarbejdet med kommuner er meget frugtbart. Det er dejligt for landmændene at opleve, at kommunerne ikke bare er en myndighed, der kontrollerer, men at de også søger at samarbejde og tilbyde støtte til udviklingen af erhvervet, siger Jens Peter Hermansen og understreger, at mange landmænd er interesseret i en grøn omstilling af erhvervet.

Ruth Trummer, der er landbrugsmedarbejder i Center for Miljø, Plan og Teknik i Slagelse Kommune, fortæller, at samarbejdet om økotjek hænger godt sammen med kommunens bæredygtighedsstrategi.

– Samarbejdet har været rigtig positivt, og vi har fået god respons. På den måde kan vi hjælpe landmænd, som måske overvejer økologi samtidig med, vi kan understøtte vores øvrige bæredygtighedsarbejde med at øge biodiversiteten og beskytte grund- og drikkevand. Det giver rigtig god mening i en landbrugskommunes som vores. Det kan klart anbefales, siger Ruth Trummer.

Der er bred politisk opbakning til både økotjek og bæredygtighedsstrategien.

– Som kommune har vi opgaver og interesser. Drikkevandsbeskyttelse er en kommunal interesse, og alle kommuner arbejder også med deres erhvervsliv. Hvor meget og hvordan, man skal involvere sig i klimadagsordenen er selvfølgelig på nogle punkter et åbent spørgsmål. Men biodiversitet er for eksempel superrelevant også i kommunal kontekst. Man kan konstatere, at det er højt prioriteret politisk, uanset partifarve, siger Ruth Trummer.

Interessen vokser

Som nævnt har Halsnæs Kommune i denne uge offentliggjort, at de har indledt et samarbejde med Innovationscenter For Økologisk Landbrug, og at kommunens landmænd vil få tilbudt et økotjek.

Anja Rosengreen (SF), formand for Udvalget for Klima, Natur og Miljø i Halsnæs Kommune, understreger også her sammenhængen mellem erhvervsudvikling og miljøinteresser.

– Interessen for økologiske produkter vokser, og for mange landmænd kan det derfor være interessant at få undersøgt mulighederne for at omlægge sin bedrift til økologi. Det vil Halsnæs Kommune gerne støtte op om. Øget økologisk drift harmonerer nemlig med kommunens mål om at blive grønnere, og det vil understøtte vores status som Nordsjællands bæredygtige fødevarecentrum, siger hun i en pressemeddelelse. tkn@kl.dk

EMNER PÅ DENNE SIDE

- **Miljø**
- **Landbrug**
- **Klima**
-
- <https://www.danskekommuner.dk/nyheder/2022/februar/10/samarbejde-faar-det-oekologiske-areal-til-at-vokse/>
-